

EWIADEAMRA NOLOBOLÉ MỌỌ FALE SONLA NWO ADENLENYIANLÉ NE MỌ LA ANWO

MỌLEBÉBO

Wọ mekẹ ala mọọ Maanle Maanle mọọ wọ Eku ye anu la gyinlabelẹ nee pẹpẹzẹlẹ nee anwoadenlenyanlẹ a fa atianwolilẹ, pẹpẹlilẹ nee anzondwolẹ ba ewiade anu la,

Wọ mekẹ ala mọọ menli embu sonla nwo adenlenyanlẹ ne mọ bie amaa olua zo nyẹlẹ mgbane mgbane dọonwo esisi emaa menli adwenle ezẹkye, nee ewiade ne mọọ elẹba mọọ sonla biala banyia adenle aha edwẹkẹ biala mọọ ọdaye ọkulo, nee diedi biala mọọ ọdaye ọkulo kẹ ọdie ọdi na ọnzulo la, emaa bẹla ye ali kẹ, ehye a le awienvolema anyelazo kpole kpale la,

Wọ mekẹ ala mọọ ọhya, saa bẹnrẹhye sonla bẹnrẹmaa ọnrẹho ọnrẹtia esisilẹ nee atisesebẹyẹlẹ, kẹ ọwọ kẹ mela bọ sonla nwo adenlenyanlẹ ne mọ anwo bane la,

Wọ mekẹ ala mọọ ọhya kẹ bẹmaa agọnwolẹyẹlẹ wọ Maanle Maanle avinli kẹnyia anyuhọlẹ la,

Wọ mekẹ ala mọọ Maamgbole Koyẹlẹ ne anu amra eva bẹ diedi mọọ wọ sonla nwo adenlenyanlẹ ne mọ, ye gyinlabelẹ nee ye dibilẹ nee mrenya nee mraale adenlenyanlẹ pẹpẹ ne mọ anu la ewula sonla nwo adenlenyanlẹ nwo mela ne mọọ bẹfẹlẹ ye "Kyata" (Charter) ne anu na bẹlie bẹdo nu kẹ bẹboa bẹamaa menli anyia anyuhọlẹ nee tẹnlabelẹ kpale wọ atianwolilẹ bọkọọ nu la,

Wọ mekẹ ala mọọ Maanle Maanle mọọ wọ Maamgbole Koyẹlẹ Eku ne anu nee Maamgbole Koyẹlẹ ne ebo ewọkẹ kẹ bẹmaa awie biala anye azọ sonla nwo adenlenyanlẹ nee atianwolilẹ ne mọ na bẹali zolẹ kpale la,

Wọ mekẹ ala mọọ adenlenyanlẹ nee atianwolilẹ ehye mọ anwo ndelebẹbo kpale hyia kpole kpale maa ewọkẹbọlẹ ne azolilẹ anzẹẹ munlililẹ ne la,

Ati, Kẹkala

MAAMGBOLE KOYẸLẸ AYIA NE

bọ nolo kẹ

Ewiadeamra Nolobolẹ Mọọ Fale Sonla Nwo Adenlenyanlẹ Nwo Ehye

le debie ko mɔɔ yelie yedo nu yemaa awie biala nee Maanle biala, amaa awie biala nee Eku biala mɔɔ dahuu keva. Nolobɔle ehye kezie ye adwenle nu la abo mɔdenle alua ngilehilele nee ndetele zo yeamaa nidi ara adenlenyanle nee atianwolile ehye mɔ anwo, na eza yealua ngɔzo ndenle zo, Maanle nee Maanle Maanle zo, yeaboa yeamaa menli mɔɔ wɔ Maanle Maanle mɔɔ wɔ Eku ne anu nee Maanle Maanle mɔɔ Eku ne sie be la anu amra amuala alie ado nu kpale na beali zole kpale.

Edwεkεkpɔkε 1

Menli muala di be ti anwo na eza noko beɛe wɔ dibile nee adenlenyanle nu. Beɛe ndwenlenwo nee adwenle, yemɔti ɔwɔ ke beɛkile adiemayeɛe beɛmaa be nwo ngoko.

Edwεkεkpɔkε 2

Sonla ko biala le adenle nyia adenlenyanle nee atianwolile ne mɔ mɔɔ beva bewula Sonla Nwo Adenlenyanle Nwo Nolobɔle ehye anu la amuala bie. ɔnle ke ngakyile anzεε ngilehilenu anzεε nyeyenu biala mɔɔ fale menli ekpunli, menli ngakyile, nrenya anzεε raale, anεε, Nyamenlezonlenle, maanyεε anzεε adwenle bie, Maanle anzεε menli abohilele, agyapadeε, awole anzεε gyinlabelε gyene biala anwo la bie ba.

Eza noko ɔnke ke beɛkile ngakyile anzεε nyeyenu biala wɔ maanyεε, melazolile nu, anzεε maanle zo gyinlabelε nu wɔ maanle ne anzεε eleka mɔɔ sonla ne de la anu. Saa maanle ne di ɔ ti anwo o, saa maanle gyene a nea zo o, saa ɔnli ɔ ti anwo o, ɔnle ke ngakyile anzεε ngilehilenu biala ba nu.

Edwεkεkpɔkε 3

ɔwɔ ke awie biala nyia ngoane, fanwodi nee sonla nwo baneɔle.

Edwεkεkpɔkε 4

Onle ke beye awie biala kanra. Owo ke betua aanrayele nee aanra edonele wo adenle biala anu.

Edwεkekpoke 5

Onle ke bekile awie biala nyane anzee beye ye atisesebe, amumuye anzee begua o nyunlu aze anzee betwi o nyunlu.

Edwεkekpoke 6

Ke mo mela se la, eleka biala mo awie biala lua la owo ke benwu ke odaye ole sonla.

Edwεkekpoke 7

Ke mo mela se la, menli kosoti se pere mo onle ke ngakyile anzee ngilehilenu biala ba mela ne mo bo be nwo bane pere la anu. Menli kosoti le adenle nyia be nwo banebole pere mo ko tia ngilehilenu anzee nyeyenu mo tia Nolobole ehye nee debie biala mo maa zehae nyeyenu ne adenle la.

Edwεkekpoke 8

Sonla biala le adenle ke saa awie ye debie mo tia anwoadenlenyanle ne mo mo maamule nwo mela anzee mela eba eba ye la a, owo ke koto ne mo pere die ye.

Edwεkekpoke 9

Onle ke bekye sonla, befa sonla besie anzee beye sonla befi maanle ne anu wo meke mo ofonle mela anzee mela emmaa adenle la.

Edwεkekpoke 10

Wɔ awie biala adenlenyanɛ nee ye gyima ne mɔ anwo adwenlevale nwo anzɛɛ saa beka ke awie biala eɣe etane a ɔwɔ ke kɔɔto mɔɔ di ɔ ti anwo na ɔnli mɔguazo la di ye edwɛke wɔ bagua nu.

Edwɛkekɔke 11

1. Sonla biala mɔɔ bekeha ke yeye etane mɔɔ ɔdi ke betwe ɔ nzo la le adenle ka ke ɔnze edwɛke ne anwo bie kyese beɔi ye edwɛke wɔ bagua nu kɔɔto na kɔɔto ne bua ye fɔle ke mɔɔ mela se la. Wɔ kɔɔto eke ne ɔwɔ ke ɔnyia ninyene mɔɔ ɔfa ɔpere ɔdie ɔ nwo la kolaa.
2. ɔnle ke bebua sonla biala fɔle wɔ nyeele etane biala mɔɔ wɔ meke mɔɔ ɔyɛle zɔhane nyeele ne la enee ɔnle etane mɔɔ ɔtia maanle anzɛɛ maanle maanle mela la anwo. Anzɛɛ ɔnle ke betwe sonla ne anzo beɔaa ɔtɛla mɔɔ beɔe beɔdo eke ne wɔ meke mɔɔ ɔyɛle etane ne la.

Edwɛkekɔke 12

ɔnle ke menli fa be nloa wulowula awie feabo, ye abusua, ye sua nu edwɛke nu anzɛɛ ɔnle ke bekenga ye aheɔata anzɛɛ beɔɔ ye anyiemgba beɛkye ye anyunlunya. Sonla zɛhae le adenle maa mela ne pepe die ye anzɛɛ bɔ ɔ nwo bane wɔ zɛhae akɔsemadi ebɛla ne mɔ anwo.

Edwɛkekɔke 13

1. Sonla biala le adenle ɔfi eleka mɔɔ ɔde la ɔkɔtenla eleka biala mɔɔ ɔkulo la.
2. Sonla biala le adenle ɔfi maanle biala anu nee ye maanle nu ɔko maanle gyene nu na ɔkola ɔsia ɔba ye maanle nu.

Edwɛkekɔke 14

1. Sonla biala le adenle ke saa orenwu amaneε wo ye maanle nu a okola onriandi oko maanle gyene nu omaa bεmaa ye eleka otεnla anzeε bebo o nwo bane.
2. Saa amaneε ne moa ahenle ne elenwu ye la envi anzeε enlua maanyεle ti anzeε ye nyεleε ne tia Maamgbole Kouye mεla ne nee ye bodane ne mo a, yemo maanle gyene ne enle adenle ke okelie ye azie anzeε okεbo o nwo bane.

Edwεkεkpoke 15

1. Sonla biala le adenle ke oye ekulomani.
2. Onle ke bebu ekulomani biala ke ole eyεvole la. Eza noko onle ke besi awie biala moa kpondε ke okakyi ye ekulomaniyεle la adenle wo meke moa mεla emmaa adenle la.

Edwεkεkpoke 16

1. Mrenya nee mraale moa bekedwu agyalεhεle la, saa bele duzu menli o, saa bevi duzu maanle nu o, anzeε saa beko duzu asone o, bele adenle begya be nwo na bebo edane. Be mu nwio bele adenle pεpe wo agyale nwo, wo be agyale nee be ewolebεle nu.
2. Owo ke menli nwio ne die to nu kolaa na beagya be nwo.
3. Kunli nee yele nee be mra a le ekpunli moa bo sua εkyεkyεle bo anzeε ekpunli moa tεle ye menli doonwo a, yemoti owo ke menli ekpunli ne nee maanle ne moa bewo nu la sinza be.

Edwεkεkpoke 17

1. Sonla biala le adenle ke onyia o ti anwo agyapadeε, eza noko ole adenle ke o nee awie mo bo nu nyia agyapadeε.
2. Onle ke awie biala hwele ye agyapadeε wo meke moa mεla emmaa adenle la.

Edwεkεkrεkε 18

Sonla biala lε adenle kε odwenle adwenle biala na osonle debie biala mωω okulo la, eza olε adenle okakayi ye Nyamenlezonlenlε ne anzεε ye diedi ne nee fanwodi, yεε akee noko olε ω nwo adenle kε ω ngome anzεε ω nee menli wω bagua anzεε fealera nu okile ye asone anzεε ye diedi ne wω ngilehilelε, nyelεε, εzonlenlε nee boenleanlε nu.

Edwεkεkrεkε 19

Sonla biala lε adenle kε odwenle na oka edwεkε mωω okulo la; eza olε ω nwo adenle kε ofa adwenle biala mωω ngyegyelε biala εnle nwo na odua nolobolε ndenle ne mω biala anu okponde, otie na oka edwεkε okile menli na omaa bε adwenle mωω ngyegyelε biala εnle nwo a.

Edwεkεkrεkε 20

1. Sonla biala lε adenle kω ayia anzεε eku mωω anzondwolε wω nu la bie.
2. Onle kε bεhyε sonla bεmaa okω eku nu.

Edwεkεkrεkε 21

1. Sonla biala lε adenle boa wω ye maanle ne εbulε nu, olε adenle otu ω nwo osie εkε omaa bεtu ye okω Melalilε Ayia ne bie anzεε oboa omaa bεtu menli bεkω Melalilε Ayia ne.
2. Sonla biala lε adenle nyia maanle gyimayelε nwo nvasoε wω ye maanle ne anu.
3. Ezuavolε ne εhulolεdeε ne a le Arane tumi ne a, bεkile bε εhulolεdeε εhye wω mekε biala nee nchale εmadolε mωω awie biala nyia adenle to ye deε wω feabo nu anzεε wω ndenle biala anu mωω ngyegyelε biala εnle nu la.

Edwεkεkrεkε 22

Awie biala mɔɔ wɔ menli ekpunli avinli la ɔwɔ ke maanle ne sinza ye eza ɔwɔ ke maanle ne dua ye mɔdenlebo nee maanle maanle moale zo, nee ke maanle ko biala ye maamuɔ, agyapadeɔ, ezukoa, menli nee maandɔ gyinlabelɔ ne si de la azo maa sonla ko biala nyia ninyɛne mɔɔ hyia ye anyunlunya nee ye boɔyɛɛ nwo la.

Edwɛkɛkpɔkɛ 23

1. Sonla biala ɛ adenle ye gyima mɔɔ okulo la, Akee noko ɔɛ adenle ke ɔnyia gyima ne anwo ahunlundwɔɔ. Eza noko ɔwɔ ke maanle ne boa maa awie biala nyia gyima mɔɔ gyima ne ɛnvi ɔ sa a.
2. Sonla biala ɛ adenle ke gyima mɔɔ ɔkɛye la ɔnyia nwɔɔle ahatuale ke mɔɔ saa awie gyɛne a yeɛ gyima zɔhane a anɔɔ ɔkɛnyia ye la.
3. Sonla biala mɔɔ ye gyima la ɔwɔ ke nyia nwɔɔle ahatuale kpale mɔɔ ɔkola ɔfa ɔnea ɔ ye nee ɔ mra amaa be tɛnlabelɔ nu ayɛ kpale a. Eza noko ɔwɔ ke ɔnyia ɛzinzale ne mɔɔ maanle ne fa sinza menli la bie.
4. Sonla biala ɛ adenle boa gyimayɛɛ Eku nu wɔ ye ɛhulɔɔndɛɛ ɛzinzale ti.

Edwɛkɛkpɔkɛ 24

Sonla biala ɛ adenle ke ɔdie ye ɛnwomenle bie na ɔdielie ɔ nye, na ɔnyia meke ɛzinra mɔɔ ɔfa ɔye gyima na eza noko ɔnyia meke mɔɔ saa ɔye gyima dedee a ɔfa ɔdie ye ɛnwomenle bie na beɛtua ye nwɔɔle kake la a.

Edwɛkɛkpɔkɛ 25

1. Sonla biala ɛ adenle ke ɔ nee ɔ ye nee ɔ mra nyia tɛnlabelɔ kpale mɔɔ fale be ngoane, aleɔ, ɛdanɔ, dabelɔ nee ayileyeɛ nee ninyɛne mɔɔ hyia maa be la anwo. ɔwɔ ke beɛnyia moale wɔ meke mɔɔ beɛnye gyima, anwonyane kebo be, beɛngola gyima ye, kunli anɔɔ yeɛ kewu, bekeye mgbanyinli anɔɔ ɔlua ndenle bie azo beɛngola beɛne be nwo la.

2. Ɔwo ke mreladane nee ngakula nyia moale nee enleanle kpale. Kakula biala, saa begyale ɔ nli anzee beangya ɔ nli na beawo na beawo ye o, ɔwo ke benea ye anzee besinza ye ke mɔɔ ɔfeta la.

Edwεkekɔke 26

1. Sonla biala le adenle sukoo nwoma. Onle ke betua nwomazukoale nwo kake biala, bobo wo mɔlebεbo nwomazukoale dee ne anwo. Ɔwo ke mɔlebεbo nwomazukoale ne ye nhye maa kakula biala. Ɔwo ke menli nyia adenle sukoo mbulale nee milahyinli nee gyima nwo nwoma. Eza noko awie biala mɔɔ bo mɔdenle la kola sukoo nwoma kpole.
2. Ɔwo ke nwomazukoale maa awie biala tenlabelε nu ye kpale na ɔmaa sonla nwo adenlenyanle nee ye atianwolilε ne mɔ enililε gyinla kpundii. Ɔwo ke nwomazukoale maa ndelebεbo, be kunlu εlilε nee agɔnwolεyεle ba maanle maanle avinli, menli anzee asɔne asɔne avinli na ɔboa ɔmaa Maamgbolε Koyεle gyima ne mɔɔ ɔledi mɔɔ ɔfale anzondwolε nwo la di munli.
3. Awovolεma le adenle ke bemaa be mra sukoo nwoma mɔɔ bekulo ke be mra ne mɔ sukoo la.

Edwεkekɔke 27

1. Sonla biala le adenle ke ɔdaye ɔye maandε nyelεε biala mɔɔ beyε wo maanle anzee sua ne azo la bie, na eza ɔnyia ninyεne εdolɔle nee abɔdeε nwo nrelebe nwo anyuhɔle nvasoε ne mɔ bie.
2. Sonla biala le adenle ke ɔnyia debie mɔɔ ɔkehεle mɔɔ fale abɔdeε nwo nrelebe, nwoma anzee debie mɔɔ ɔkedolɔ la anwo banebɔle.

Edwεkekɔke 28

Sonla biala le adenle ke o nee menli nee maanle maanle nu amra di ngitanwo amaa yeanyia adenlenyianle nee atianwolile ne mo mo wo Sonla Nwo Adenlenyianle Nwo Nolobole ehye anu la nwo nvasoe kpale.

Edwεkεkpεke 29

1. Sonla biala le gyima ye fa maa ye menli mo wo be avinli la amaa olua zo yeahola yeanyia anyuhole anzee yeali munli.
2. Saa sonla biala fa ye adenlenyianle nee atianwolile ne mo aye gyima a, enee ongile ke ole adenle obulu mela zo; wo ke odi o gonwo mo adenlenyianle nee atianwolile ne mo eni na obo ye ebela ke mo maanle ne mo wo nu la mela ne mo mo fale benwonilile, anzondwole nee ye boeyele ne se la.
3. Onle ke bedua adenlenyianle nee atianwolile ehye mo azo beye ninyene mo otietia anzee obulu bodane nee ndenle ne mo mo Maamgbole Koyele ne ehyehye edo eke la azo.

Edwεkεkpεke 30

Debie biala mo wo Sonla Nwo Adenlenyianle Nwo Nolobole ehye anu la engyi eke ne emmaa maanle ko, anzee menli ekpunli ko anzee sonla ko angome mo omaa ye adenle oye debie oskye adenlenyianle nee atianwolile ne mo mo behyehye bedo eke ne la a.